

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

Prof. Dr. Serap HELVACI
Prof. Dr. Gökhan ANTALYA
Doç. Dr. Erol ULUSOY
Yrd. Doç. Dr. Fulya ERLÜLE
Yrd. Doç. Dr. Canan YILMAZ
Arş. Gör. Başak GÖRGEÇ

TMSF

Ahmet ERTÜRK (TMSF Başkanı)
Yüksel GÖRGEÇ (TMSF Kurul Üyesi)
Fethi ÇALIK (TMSF Başkan Yardımcısı)
Hasan KÖROĞLU (TMSF Bşk. Hukuk Müşaviri)
Aslı YILDIRIM (TMSF Yurt Dışı Dava ve
Takip Grup Koordinatörü)
Ayşe Özge DAĞGEZ (TMSF Avukat)
Ulvi DARENDELİ (TMSF Avukat)
İlhami ÖZTÜRK (TMSF Avukat)
Yasemin SALAR (TMSF Avukat)

ÖNSÖZ

Gelişen ulaşım ve iletişim yolları ile küçülen dünyada, uyuşmazlıkların çözüm yolunda önemli bir alternatif haline gelen uluslararası tahkim kavramının önemi, özellikle Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu iki taraflı yatırım sözleşmelerinden kaynaklı yüksek meblağlı tahkim davaları ile yeniden fark edilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nin Birleşmiş Milletler nezdinde bulunan UNCITRAL, Dünya Bankası nezdinde kurulan ICSID önünde davalı konumda olduğu uluslararası tahkim davalarında, karşı karşıya olduğu dava riski yaklaşık 40 Milyar Amerikan Doları'na ulaşmıştır.

Hukuk ilmi kapsamında uluslararası tahkim kavramının gereken ciddiyetle ele alınması hususunda, söz konusu farkındalığın geliştirilmesi ve yetişmiş hukukçuların adalet sistemine kazandırılması ile hukuk dünyasına ithaf edilen bu çalışmaya katkılarından dolayı, başta Başkanımız Sayın Ahmet Ertürk olmak üzere organizasyonun her aşamasında emeğini esirgemeyen tüm çalışma arkadaşlarıma ve ilgilerinden dolayı tüm katılımcılara teşekkür ederim.

Bu eser, geleceği şekillendirecek güncel hukuk kavramlarının yaygınlaşması ve bu bağlamda hukuki bilincin gelişmesi bakımından önemli katkı sağlayacağı inancıyla, Türk hukuk dünyasına sunduğumuz bir armağanımızdır.

Av. Aslı Yıldırım

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu

Yurtdışı Dava ve Takip Grup Koordinatörü

OTURUM BAŐKANLARI

- I. Oturum : **Mehmet Rıza ÜNLÜÇAY** (Danıştay 10. Daire Bşk.)
- II. Oturum : **Coşkun KOÇAK** (Yargıtay 19. Hukuk Dairesi Bşk.)
- III. Oturum : **Yurdaer ÖZDİLEK** (Yargıtay 11 Hukuk Dairesi Bşk.)

BİLDİRİ SAHIPLERİ

Prof. Dr. Cevdet YAVUZ (Marmara Üniversitesi)

Prof. Dr. Mehmet HELVACI (Marmara Üniversitesi)

Doç. Dr. Erol ULUSOY (Marmara Üniversitesi)

Orhun YET (Danıştay Üyesi)

Yrd. Doç. Dr. Nur KARAN (Marmara Üniversitesi)

Prof. Dr. Ziya AKINCI (Galatasaray Üniversitesi)

Av. Aslı YILDIRIM (TMSF)

Dr. Hamid G. GHARAVI (Avukat, Paris, New York)

Av. Grant HANNESIAN (Avukat, New York)

Av. Thomas WEBSTER (Avukat, Ontario, Paris, New York)

Dr. Sedat ÇAL (Energy Charter, Brüksel)

Prof. Dr. Selçuk ÖZTEK (Marmara Üniversitesi)

Prof. Dr. Kamil YILDIRIM (Marmara Üniversitesi)

Doç. Dr. Sibel ÖZEL (Marmara Üniversitesi)

Prof. Dr. Friedrich GRAF VON WESTPHALEN (Avukat, Köln)

Prof. Dr. Ansgar STAUDINGER (Hâkim Hamm OLG, Bielefeld Üniversitesi)

II. ULUSLARARASI ÖZEL HUKUK SEMPOZYUMU "TAHKİM"

PROGRAM

08:00 - 09:00	Kayıt / Kahvaltı	13:45 - 14:00	Av. Grant HANNESIAN * UNCITRAL Tahkimli ve UNCITRAL Tahkiminin (ICSID Yargılamasından Temel Farkları)
09:00 - 10:00	AÇILIŞ KONUŞMALARI	14:00 - 14:15	Av. Thomas WEBSTER * Yatırım Tahkiminde Mahkeme Masrafları ve Teminat:
	Prof. Dr. M. Emin ARTUK (Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı) Ahmet ERTÜRK (Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Başkanı) Prof. Dr. Neda PUR (Marmara Üniversitesi Rektörü) Prof. Dr. Nazim EKREN (Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı) Hasan GERÇEKER (Yargıtay 1. Başkanı)	14:15 - 14:30	Dr. Sedat ÇAL Enerji Şartı Sözleşmesi ve Yatırım Tahkimi
10:00 - 11:15	I. OTURUM / GENEL OLARAK TAHKİM	14:30 - 14:45	Soru Cevap Bölümü
Oturum Başkanı	Mehmet Rıza ÜNLÜÇAY (Danıştay 10. Daire Başkanı)	14:45 - 15:00	Kahve Arası
10:00 - 10:15	Prof. Dr. Cevdet YAVUZ * Tahkim Sözleşmeleri	15:00 - 16:15	III. OTURUM / TAHKİM UYGULAMASI
10:15 - 10:30	Prof. Dr. Mehmet HELVACI * Anonim Ortaklık Genel Kurul Kararlarının İptali Davasının Tahkime Uygun Olup Olmaması	Oturum Başkanı	Yurdaer ÖZDİLEK (Yargıtay 11. Hukuk Dairesi Başkanı)
10:30 - 10:45	Doç. Dr. Erol ULUSOY * Bankacılık Hukukunda Tahkim	15:00 - 15:15	Prof. Dr. Selçuk (ÖZTEK) * Ulusal Tahkimde Yargılama Usulü
10:45 - 11:00	Danıştay Üyesi Orhun YET (13. Daire) * İdari Uyuşmazlıklarda Alternatif Çözüm Yolları İçinde Tahkim	15:15 - 15:30	Prof. Dr. Kamil YILDIRIM * Tahkim - Arabuluculuk - ICSID, ICSID'de Arabuluculuk
11:00 - 11:15	Yrd. Doç. Dr. Nur KARAN İmtiyaz Sözleşmelerinde Uluslararası Tahkim	15:30 - 15:45	Doç. Dr. Sibel ÖZEL * Milletlerarası Tahkimde Uyuşmazlığın Esasına Uygulanacak Hukuk
11:15 - 11:30	Soru - Cevap Bölümü	15:45 - 16:00	Prof. Dr. Friedrich GRAF VON WESTPHALEN * Hakemin Reddi
11:30 - 13:00	Öğle Yemeği	16:00 - 16:15	Prof. Dr. Ansgar STAUDINGER * BM New York Anlaşması Md.5 Kapsamında Hakem Kararlarının Devlet Mahkemeleri Tarafından Tanınması ve Tenfizinin Reddi
13:00 - 14:30	II. OTURUM / ULUSLARARASI TAHKİM	16:15 - 16:30	Soru - Cevap Bölümü
Oturum Başkanı	Coşkun KOÇAK (Yargıtay 19. Hukuk Dairesi Başkanı)	16:30 - 17:30	PLAKET TÖRENİ - KAPANIS
13:00 - 13:15	Prof. Dr. Ziya AKINCI * Türk Yatırımcıların Yurtdışındaki Yatırımlarının Korunması Açısından ICSID		
13:15 - 13:30	Av. Aslı YILDIRIM * Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Taraf Olduğu Yatırım İhtilafları		
13:30 - 13:45	Dr. Hamid G. GHARAVI * Yatırım Tahkiminin Avantajları ve Dezavantajları ve Türkiye'nin İkilemi (Yatırıma Teşvik ve Yatırımın Korunması Devlet'in Taciz Edilmesi, ICSID ve BIT'lerden Çekilme, Uluslararası Ticarete Teşvik Ederken Devletlerin Çıkarlarını Korumak İçin Aldığı Tavrılar)		

TEŞEKKÜR

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ile Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nin ve Halkbank'ın katkılarıyla birlikte düzenlediği, II. Uluslararası Özel Hukuk Sempozyumu'nun yoğun hazırlık çalışmalarında ve bu büyük organizasyonun her aşamasında bizlere benzersiz çaba ve emekleriyle destek olan; Show TV adına Sayın Saner Ayar'a, Plaza Tur adına Sayın Serdal Can ve Sayın Erol Tabaklar'a, Avrupa Müzik adına Sayın Cengiz Erdem'e, Türk Hava Yolları adına Sayın Mehmet Erdoğan'a, Halkbank adına Sayın Yalçın Kaya'ya, Plaza Hotel adına Sayın Ahmet Küçükbaşkan'a, TVS adına Sayın Uğur Say'a, Açık İletişim adına Sayın Hasan Hüseyin Koluvaçık, Sayın Esmâ Yağcı ve Sayın Banu Bayraktarbaşı'ya ve bu süreçte katkısı olan diğer mesai arkadaşlarımıza teşekkür ederiz

Sempozyum Düzenleme Kurulu

SUNUŞ

Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun birlikte düzenlediği, "Tahkim" konulu "II. Uluslararası Özel Hukuk Sempozyumu", 14 Şubat 2009 tarihinde büyük bir katılım ile gerçekleşti. 1359 meslektaşımız sempozyuma katılacağını bildirmiş, 123 meslektaşımız da önbildirim yapmadan katılmıştır. Bu rakamlar dikkate alındığında, sempozyumumuz sadece ülkemizdeki değil, uluslararası diğer hukuk sempozyumlarına kıyasla, katılım oranı en yüksek sempozyumlar arasına girmiştir. Emegi geçen herkese sonsuz teşekkür ederiz.

Sempozyumuzu onurlandıran (o zamanki) Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı Sayın Prof. Dr. Nazım Ekren'e, Yargıtay Birinci Başkanı Sayın Hasan Gerçek'er'e, Danıştay Başkanı Sayın Mustafa Birden'e ve Danıştay Başsavcısı Sayın Yılmaz Çimen'e, Hâkim ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanvekili Sayın Kadir Özbek'e, İstanbul Barosu Başkanı Sayın Muammer Aydın'a, yüksek yargı organlarımızın daire başkan ve üyelerine, yargıç ve savcılarımıza, akademisyenlere, avukatlara, öğrencilere ve diğer katılımcılara sempozyumumuza gösterdikleri ilgiden dolayı teşekkürlerimizi iletiriz.

Aslında Sempozyumumuzun ilki, 2 Şubat 2008 tarihinde "I. Uluslararası Ticaret Hukuku Sempozyumu" adı altında düzenlenmişti. Konusu da "Tüzel Kişilik Perdesinin Aralanması" idi. Ancak TMSF'nin değerli yöneticileri ile yaptığımız görüşmeler sonunda, sempozyum konularını sadece ticaret hukukuyla sınırlandırmamak, özel hukukun diğer dallarıyla ilgili konuları da gerektiğinde inceleyebilmek amacıyla, sempozyumumuzun adını "Uluslararası Özel Hukuk Sempozyumu" olarak değiştirmenin uygun olacağına karar verdik.

14 Şubat 2009 tarihli sempozyumun konusunu "Tahkim" olarak belirlerken amacımız, devletimizin uluslararası tahkim uyuşmazlıklarında doğrudan taraf olarak büyük mali risklerle karşı karşıya kaldığını ve bütün haklar gibi uluslararası tahkim müessesine başvuru hakkının da kötüye kullanılabilceğini, bu sebeple, özellikle uluslararası tahkim kurumlarının başvuru hakkının kötüye kullanılmasını önleme bakımından yeni tedbirler alınması gerektiğini göstermekti. İç tahkim yönünden ise, devlet mahkemelerinin ağır iş yüklerinin özellikle ticari tahkim yolu ile bir nebze hafifletilebileceğini, bundan da öte tahkim müessesesinin zaten birçok özel alanda yazılı hukuk kuralları ile teşvik edildiğini ve edilmesi gerektiğini vurgulamaktı. Tahkim anlaşması,

tahkim usulü, uyuşmazlıkların alternatif çözüm yolları gibi 16 önemli konu yerli ve yabancı meslektaşımız tarafından başarı ile anlatılmıştır.

Elinizdeki sempozyum kitabı, açılış konuşmaları, oturumların ses kayıtlarının çözümleri, yazılı bildiriler, seçilmiş yargı kararlarından oluşmaktadır. Kitabın sonunda, okuyucuya ilgili mevzuata ulaşımı kolaylaştırmak amacıyla, Milletlerarası Tahkim Kanunu ile HUMK'nun tahkime ilişkin 516-536'n-cı maddelerine de yer verdik. Geçen yıl olduğu gibi bu yıl da, kitabın baskısını daha da geciktirmemek için, konuşmacıların ve tartışmacıların hoşgörüsüne sığınarak, tashihlerin her konuşmacı ve tartışmacıya gönderilmesi yoluna gitmedik.

Özellikle yabancı sermayenin ülkemizde yatırım yapma kararında etken olan, İstanbul'u bir finans merkezi haline getirme projelerinde önemli yer tutan "tahkim" konusundaki sempozyumumuzun hazırlanmasında en yoğun katkıyı sağlayan Hukuk Fakültemizin Dekanı Prof. Dr. Emin Artuk, Özel Hukuk Bölüm Başkanı Prof. Dr. Serap Helvacı, Prof.Dr. Gökhan Antalya, TMSF Başkanı Ahmet Ertürk, Kurul Üyesi Yüksel Görgeç, Başkan Yardımcısı Fethi Çalık, Yurt Dışı Dava ve Takip Grup Koordinatörü Av. Aslı Yıldırım ve Başkanlık Hukuk Müşaviri Hasan Köroğlu'na özel teşekkürlerimizi sunmayı bir borç bilmekteyiz. Onların ve ismini burada zikredemediğimiz diğer arkadaşlarımızın tatil demeden, gece gündüz demeden özverili çalışmaları ile bu sempozyumu gerçekleştirebildik. Elbette sponsorumuz Halkbank'ın katkısı olmadan böyle bir sempozyumu düzenlemek mümkün olmazdı. Türk hukuk dünyasına katkılarından dolayı Halkbank'ın değerli yöneticilerine de ayrıca teşekkür ederiz.

Doç. Dr. Erol Ulusoy

Temmuz 2009, Haydarpaşa - İstanbul

İÇİNDEKİLER

Sunuş.....	11
İçindekiler	13

I. BÖLÜM

AÇILIŞ KONUŞMALARI, BİLDİRİLER VE TARTIŞMALAR

II. ULUSLARARASI TİCARET HUKUKU SEMPOZYUMU AÇILIŞ KONUŞMALARI.....	25
I. OTURUM.....	37
TARTIŞMALAR.....	59
II. OTURUM.....	66
TARTIŞMALAR.....	93
III. OTURUM.....	99
TARTIŞMALAR.....	122
III. PLAKET TÖRENİ.....	129

II. BÖLÜM

BİLDİRİLERİN YAZILI METİNLERİ

§§ TÜRK HUKUKUNDA TAHKİM SÖZLEŞMESİ ve TABİ OLDUĞU HÜKÜMLER (Prof. Dr. Cevdet YAVUZ).....	133
I. GENEL OLARAK	133
II. TAHKİM SÖZLEŞMESİNİN TANIMI	135
III. TAHKİM SÖZLEŞMESİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ	140
1- Maddi Hukuk Sözleşmesi Görüşü	142
2- Usul Hukuku Sözleşmesi Görüşü.....	142
3- Karma Görüş.....	143
4- Bağımsız (Otonom) Görüş.....	144
IV. TAHKİM SÖZLEŞMESİNİN ÇEŞİTLERİ	145
V. TAHKİM SÖZLEŞMESİNİN GEÇERLİLİK ŞARTLARI	148
1- Tahkim İradesi	150
2- Yazılı Şekil Şartı	151
3- Tahkime Elverişlilik.....	155

4- Uyuşmazlığın Belirli Olması.....	160
VI. TAHKİM SÖZLEŞMESİNİN İCRASI VE TAHKİM İTİRAZI.....	160
1- Tahkim Yoluna Başvurulması ve Sonuçları.....	161
2- Tahkim Savunması (İtirazı)	165
VII. HUKUK MUHAHEMELERİ KANUNU TASARISI'NDA "TAHKİM"E İLİŞKİN DÜZENLEME VE DEĞERLENDİRİLMESİ....	169
§§ ANONİM ORTAKLIK GENEL KURUL KARARLARININ İPTALİ DAVALARININ TAHKİM YARGILAMASINA UYGUNLUĞU ÜZERİNE DÜŞÜNCELER (Prof. Dr. Mehmet HELVACI).....	179
I. GİRİŞ.....	179
II. TAHKİME İLİŞKİN YASAL DÜZENLEMELER	180
III. TAHKİM SÖZLEŞMESİNİN ŞEKLİ VE HUKUKİ NİTELİĞİ.....	182
IV. TAHKİME ELVERİŞLİLİK ŞARTLARI	184
A- Uyuşmazlığın Belirli Olması.....	184
B- Konu Bakımından Tahkime Elverişlilik	185
V. ANONİM ORTAKLIK BAKIMINDAN TAHKİM ŞARTI.....	187
VI. ANONİM ORTAKLIK GENEL KURUL KARAR İPTALİ DAVALARI VE TAHKİM.....	191
A- Genel Olarak.....	191
B- İptal Davasında Taraflar.....	192
(1) Pay sahiplerinin davacı sıfatı	192
(2) Yönetim kurulunun davacı sıfatı.....	193
(3) Yönetim kurulu üyelerinin ve denetçilerin her birinin dava hakkı	193
(4) Davalı anonim ortaklığın temsili	194
C- İptal Davasında Süre ve Yetkili ve Görevli Mahkeme	194
(1) Süre	194
(2) Yetkili ve görevli mahkeme	194
D- İptal Sebepleri.....	195
(1) Kanuna aykırılık.....	195
(2) Ana sözleşmeye aykırılık.....	195
(3) Afaki iyi niyet kurallarına aykırılık	196
E- İptal Davasına İlişkin Usul Hükümleri.....	196

F- Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nın Genel Kurul Kararlarının İptaline İlişkin Hükümleri.....	198
G- Genel Kurul Kararlarının İptalinin Tahkime Uygunluğunun Değerlendirilmesi.....	199
VII- SONUÇ.....	201
§§ FINANS HUKUKUNDA TAHKİM (Doç. Dr. Erol ULUSOY).....	203
I- GİRİŞ.....	203
1- Tahkimin Avantajları ve Dezavantajları.....	205
2- Uluslararası Tahkimin Önemi.....	215
3- İç Tahkimin Önemi.....	218
II- BANKACILIK HUKUKUNDA TAHKİM	220
1- Sendikasyon Kredilerinde Tahkim Şartı.....	221
2- Uluslararası Kredi Sözleşmelerinde Tahkim Şartı.....	225
3- Yurtiçi Kredi Sözleşmelerinde Tahkim.....	227
4- Uyuşmazlıkların Çözüm Yolları Arasında Uyum.....	229
5- Bankacılıkta Tahkim Anlaşmasının Şekli.....	234
6- Bankacılıkta Tahkimin Konusu.....	235
7- Türkiye Bankalar Birliği Müşteri Şikâyetleri Hakem Heyeti.....	236
III- NİSPİ ZORUNLU TAHKİM OLARAK SİGORTACILIK HUKUKUNDA TAHKİM	237
1- Sigortacılık Konusunda Tahkime İlişkin Düzenleme ve Gerekçesi....	237
2- Nispi Zorunlu Tahkim Kavramı.....	238
3- Sigortacılıkta Nispi Zorunlu Tahkimin Konusu.....	241
4- Sigortacılık Tahkim Komisyonuna Başvuru ve Tahkim Usulü.....	242
IV- ZORUNLU VE NİSPİ ZORUNLU TAHKİM OLARAK SERMAYE PİYASASI HUKUKUNDA TAHKİM	244
1- Borsa İşlemlerinde Zorunlu Tahkimin Tarafları.....	244
2- Borsa İşlemlerinde Nispi Zorunlu Tahkimin Tarafları.....	245
3- Borsa İşlemlerinde Tahkimin Konusu.....	246
4- Borsa İşlemlerinden Kaynaklanan Uyuşmazlığın Çözümünde Yetkili Organ.....	247
5- Borsa Yönetim Kuruluna Müracaat ve Tahkim Usulü.....	248
6- Borsa Yönetim Kurulu Kararlarının Hukuki Sonuçları.....	249
V- SONUÇ.....	250
§§ İDARİ UYUŞMAZLIKLARDA ALTERNATİF ÇÖZÜM YOLLARI İÇİNDE TAHKİM (Orhun YET).....	253

I-	TÜRK HUKUK SİSTEMİNDEKİ DÜZENLEMELER.....	255
II-	TÜRK İDARE HUKUKUNDA ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜNE İLİŞKİN YASAL DÜZENLEMELER	259
III-	TAHKİME İLİŞKİN İDARE HUKUK ALANINDA DÜZENLEMELER	261
§§	İMTİYAZ SÖZLEŞMELERİNDE ULUSLARARASI TAHKİM (Yrd. Doç. Dr. Nur Karan).....	265
I.	ULUSLARARASI TAHKİMİN KONUSU OLARAK İMTİYAZ SÖZLEŞMESİ.....	268
II.	ULUSLARARASI TAHKİMİN KONUSU OLARAK KAMU HİZMETİ.....	270
III.	ULUSLARARASI TAHKİM VE KAMU HİZMETİNDEN YARARLANAN ÜÇÜNCÜ KİŞİLER.....	272
IV.	SONUÇ.....	274
§§	YURT DIŞINDAKİ YATIRIMCILARIMIZIN KORUNMASI AÇISINDAN ICSID TAHKİMİ (Prof. Dr. Ziya AKINCI).....	277
1.	GENEL OLARAK.....	277
2.	YATIRIMLARIN KORUNMASI VE ICSID	278
a)	Genel Olarak	278
b)	Sözleşme'nin Uygulama Alanı	279
3.	ICSID DAVALARI VE TÜRKİYE	281
a)	Türkiye'nin Davalı Olarak Yer Aldığı ICSID Tahkimleri.....	281
4.	YATIRIMCILARIMIZIN DAVACI OLDUĞU ICSID TAHKİMLERİ.....	281
5.	EV SAHİBİ DEVLETLERİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ.....	283
a)	Yatırımcının Güvenliğini Sağlama.....	284
b)	Eşit İşlem Yapma.....	285
c)	Yatırımcıya Adil Davranma	285
d)	Keyfi İşlem Yapmama Yükümlülüğü	286
e)	Kamulaştırma.....	286
6.	SONUÇ.....	287
§§	TÜRKİYE CUMHURİYETİ DEVLETİNİN TARAF OLDUĞU YATIRIM İHTİLAFLARI, ICSID ve UNCITRAL (Av. Aslı YILDIRIM).....	289
1.	GİRİŞ.....	289
2.	GENEL BİLGİLER.....	289

2.1. Uluslararası Tahkim.....	289
2.2. ICSID	290
2.2.1. Tanım	290
2.2.2. Amaç	290
3. ICSID TAHKİM DAVALARI.....	293
3.1. Dünya Uygulaması	293
3.2. ICSID ve Türkiye	293
3.3. Türkiye Aleyhine Devam Eden Davalar	294
3.4. Türkiye Aleyhine Sonuçlanmış Davalar	294
3.5. Türk Vatandaşlarının Davaları	295
4. RİSK AZALTMA SEÇENEKLERİ	295
4.1. ICSID Onay Süreci ve Çekilme	295
4.1.1. Onayın Kaynakları.....	296
4.1.1.1. Ulusal Mevzuat	296
4.1.1.2. İki Taraflı Yatırım Anlaşmalarında Onay	296
4.1.1.3. Çok Taraflı Yatırım Anlaşmaları	296
4.1.2. Onayın Zamanı ve Sonuçları	296
4.2. Merkezin Kişi Bakımından Yetkisi.....	297
4.2.1.1. Akit Devlet	297
4.2.2. Diğer Akit Devlet Vatandaşı	297
4.2.2.1. Gerçek Kişiler	297
4.2.2.2. Tüzel Kişiler.....	298
4.3. Merkezin Yetkili Olduğu Konular (Merkezin Konu Bakımından Yetkisi).....	298
4.3.1.1. Yatırım Tanımı.....	299
4.3.1.1.1. Konvansiyon Anlamında Tanım.....	299
4.3.1.1.2. Anlaşma Yoluyla Tanım	299
4.3.1.1.3. Uluslararası Anlaşmalarda Tanım	299
4.3.1.1.3.1. Çok Taraflı Anlaşmalar	299
4.3.1.1.3.2. İki Taraflı Yatırım Anlaşmaları	300
4.3.1.1.4. Ulusal Mevzuat	300
4.4. Onayın Geri Alınması - Çekilme - Devam Eden Davalara Etkisi.....	301
4.5. Rezervasyon.....	302
4.6. Konvansiyon ve İlgili Kuralların Değiştirilmesi	303

4.6.1. Konvansiyon Hükümlerinin Değiştirilmesi	303
4.6.1.1. İdari Konsey	303
4.6.2. Değiştirilmesi Önerilebilecek Hüküm ve Hükümler.....	304
4.6.2.1. Başvuruların Kayda Alınması Prosedürü.....	304
4.6.2.2. Teminat Gösterilmesi	305
4.7. İkili Yatırım Anlaşmalarının Yeniden Düzenlenmesi	305
5. UNCITRAL TAHKİM DAVALARI.....	305
6. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	306
§§ YATIRIM TAHKİMİNİN AVANTAJ ve DEZAVANTAJLARI ve TÜRKİYE’NİN İKİLEMİ (Dr. Hamid G. GHARAVI).....	309
I. YATIRIM TAHKİMLERİNİN AVANTAJ VE DEZAVANTAJLARI	309
Avantajlar	309
Yatırım tahkiminin dezavantajları.....	311
II. TÜRKİYE CUMHURİYETİ’NİN KORUNMA SEÇENEKLERİ.....	312
ICSID Sözleşmesinin Feshi.....	312
Anlaşmaların Feshi	313
ICSID Sözleşmesi Kapsamında Yetkiler	313
İkili ve Çok Taraflı Anlaşmalar Kapsamındaki Yetkiler.....	314
§§ TAHKİM ve YATIRIM SÖZLEŞMESİ İHTİLAFLARINDA UNCITRAL KURALLARI (Grant HANESSIAN).....	317
I. UNCITRAL ve UNCITRAL TAHKİM KURALLARI	317
II. UNCITRAL KURALLARI’NIN YATIRIM SÖZLEŞMESİ İHTİLAFLARINDA KULLANIMI	318
III. UNCITRAL KURALLARI İLE ICSID KURALLARININ KARŞILAŞTIRILMASI.....	320
a. Kurumsal ile Ad Hoc (Özel): “Bağımsız” (kendine yeten) ICSID Sistemi	320
b. Hakemlerin Bağımsızlığı ve İhracı	321
c. Geçici Önlemler	322
d. Yargı	322
e. İşlemlerin Organizasyonu	322
f. Masraflar	323
g. Davaların Şeffaflığı/Gizliliği.....	323
i. İhtilaf hakkındaki temel bilgilerin yayınlanması.....	323
ii. Davalara taraf olmayanların katılımı	323

1. Tahkim kararı ve diğer kararların yayınlanması.....	324
2. Kararların feshi ve uygulanması.....	325
3. UNCITRAL Kurallarının mevcut revizyonu.....	326
§§ ENERJİ ŞARTI SÖZLEŞMESİ VE YATIRIM TAHKİMİ	
<i>(Dr. Sedat ÇAL)</i>	327
1. GİRİŞ.....	327
2. EŞS'İN TEMEL ÖZELLİKLERİ.....	329
3. EŞS VE YATIRIMLARA İLİŞKİN TEMEL İLKELER.....	331
4. EŞS VE YATIRIM TAHKİMİ.....	332
"Şemsiye" hükümler.....	334
Tahkim ve EŞS'nin Geçici Uygulanması.....	335
Tahkim kararları arasındaki uyumsuzluklar.....	336
Kamulaştırma.....	337
"Posta kutusu" şirketlerine ve diplomatik ilişkisi bulunmayan ülkelerin yatırımcılarına yönelik düzenleme.....	338
5. NİHAİ DEĞERLENDİRME.....	338
§§ ULUSAL TAHKİMDE UYGULANACAK YARGILAMA USULÜ	
<i>(Prof. Dr. Selçuk ÖZTEK)</i>	339
§§ YATIRIM SÖZLEŞMELERİNDEN DOĞAN İHTİLAFLAR HAKKINDA ULUSLARARASI ÇÖZÜM MERKEZİ	
<i>(Prof. Dr. M. Kamil YILDIRIM)</i>	359
GİRİŞ.....	359
TARİHSEL GELİŞİM.....	361
HUKUKİ MAHİYETİ.....	361
KURUMUN İŞLEVİ, MERKEZİNİN BULUNDUĞU YER.....	362
ICSID'İN ORGANLARI.....	362
HAKEM MAHKEMESİ.....	362
YETKİLER VE ÖDEVLER.....	363
YARGILAMA KURALLARI.....	365
ARABULUCULUK PROSEDÜRÜ.....	367
ICSID TAHKİM YARGILAMASI İLE ARABULUCULUK KURUMUNUN KARŞILAŞTIRILMASI.....	367
REFORM ÇALIŞMALARI.....	368

SONUÇ OLARAK	368
§§ MİLLETLERARASI TAHKİMDE UYUŞMAZLIĞIN ESASINA UYGULANACAK HUKUK (Prof. Dr. Sibel ÖZEL).....	371
§§ HAKEMLERE İTİRAZLAR: TARAFSIZLIK ve BAĞIMSIZLIK KOŞULLARI (Rechtsanwalt Prof. Dr. Friedrich Graf von Westphaen, Köln)	379
1. KOŞULLAR: BAĞIMSIZLIK ve TARAFSIZLIK.....	380
2. “İTİRAZLAR” İÇİN GEREKÇELER	382
2.1. Genel.....	382
2.2. Belirli Nedenler	384
2.3. İfşa Etme Yükümlülüğü.....	388
2.4. Bir “İtiraz”ı Sunmak için Süre Kısıtlamaları	389
2.4.1. Karar Verilmeden Önce.....	389
2.4.2. Karar Verildikten Sonra	390
2.4.3. Başarılı bir “İtiraz”ın Sonuçları	391
2.5. Mahkemelere Temyizde Bulunmak.....	391
2.6. Hangi Yasa Uygulanmalıdır?.....	392
3. SON AÇIKLAMALAR	393
§§ NEW YORK KONVANSİYONU’NUN 5. MADDESİ KAPSAMINDA HAKEM KARARININ DEVLET MAHKEMELERİ TARAFINDAN TANINMASI ve İNFAZININ REDDİ (Prof. Dr. Ansgar STAUDINGER)	395
I. USULE İLİŞKİN ARKA PLAN	395
II. DAVANIN UNSURLARI.....	396
III. LIECHTENSTEIN GENEL MEDENİ KANUNU’NUN (AGBL) 879 (3) KISMI UYARINCA ALMAN HUKUK MAHKEMELERİ USULÜ KANUNU’NUN 1061 (1) KISMI s. 1 ve NEW YORK KONVANSİYONU’NUN V(1) MADDESİNİN (a) FIKRASI GEREĞİNCE TENFİZİN REDDİ.....	396
(1) ‘Competence-competence’ (Yetkiye hüküm yetkisi) ve hakların sükûtu.....	397
(2) New York Konvansiyonu’nun V(1) maddesinin (a) fıkrası gereğince doğrulanmış savunma	397
(3) Bir tahkim anlaşmasının hükümlerini adli incelemesinin kabul edilebilirliği.....	398
(4) Bir bilirkişi görüşüne ilişkin olarak şartların AGBL Kısım 879(3) gereğince incelenmesi.....	399

SEÇİLMİŞ YARGI KARARLARI

1- BORSA UYUŞMAZLIKLARININ ÇÖZÜMÜ.....	403
2- HAKEMLERİN YETKİSİ ve KARARLARIN TENFİZİ	407
3- HAKEM KARARLARININ İPTALİ.....	417
4- HAKEMLERİN DİRENME KARARI VEREMEMESİ	422
5- 3533 sayılı KANUN - HAKEM KARARINA İTİRAZ.....	433
6- 3533 sayılı KANUN - ZORUNLU TAHKİM.....	443
7- ESASA UYGULANACAK HUKUK - DİRENME KARARI	450
8- KONŞİMENTO ve TAŞIMA SÖZLEŞMESİNDE TAHKİM ŞARTI.....	453
9- BANKA TEMİNAT MEKTUBU - TAHKİM ŞARTI	456
10- HAKEM KARARI TEMYİZ NEDENİ	459
11- HAKEMİN TALEP EDİLENDEN BAŞKA BİR KARAR VERMESİ....	462
12- YABANCI HAKEM KARARININ TENFİZİ	465
13- HAKEMLERİN KENDİ YETKİLERİ HAKKINDA KARAR VERMELERİ	467
14- TAHKİM ŞARTININ ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE ETKİSİ.....	469
15- HAKEM KARARINI TEMYİZ HAKKINDAN FERAGAT.....	472
16- 3533 sayılı KANUN - ZORUNLU TAHKİMİN TARAFLARI.....	477
17- VAKIF SENEDİ TAHKİM ŞARTI	478
18- HAK ve NASAFETE GÖRE KARAR VERME	481
19- 3533 sayılı KANUN - ZORUNLU TAHKİMİN TARAFLARI.....	483
20- TAHKİM ŞARTININ ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE ETKİSİ.....	484
21- SİGORTA POLİÇESİNDEKİ TAHKİM ŞARTI	487
22- KONİŞMENTODAKİ TAHKİM ŞARTI	489
23- TAHKİM ŞARTININ GEÇERLİLİĞİNİN MAHKEMECE DENETLENMESİ.....	492
24- HAKEM KARARININ ŞEKLİ.....	495
25- HAKEMİN KURA İLE SEÇİMİ	497
26- ESASA UYGULANACAK HUKUK - TEMYİZ NEDENİ.....	499
27- ASIL VE KARŞI DAVADA TAHKİM SÜRESİ.....	502
28- HAKEMİN MAHKEMECE SEÇİLMESİ.....	504
29- SİGORTA GENEL ŞARTLARINDA HAKEM-BİLİRKİŞİ	506
§§ MİLLETLERARASI TAHKİM KANUNU.....	509
§§ HUKUK USULÜ MUHAKEMELERİ KANUNU	527

**Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi**

SEMPOZYUM NO: II

TAHKİM

Konuşmalar - Tartışmalar - Bildiriler

Editör

Doç. Dr. Erol ULUSOY

Av. Aslı YILDIRIM

Tasarurf Mevduatı Sigorta Fonu

Büyükdere Cad. No: 143 - 34394

Esentepe / İSTANBUL

Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Haydarpaşa

Üsküdar / İSTANBUL

Tel.: +90216 349 84 00

Bu yayımla ilgili olarak Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'ndan doğan her türlü haklar saklıdır. Yayının tamamının veya bir bölümünün izinsiz olarak herhangi bir şekilde çoğaltılması yasaktır.

Bu yayındaki makalelerde belirtilen görüşler yazarlara aittir. Yayın Kurulu, makalelerde ileri sürülen görüşlerden dolayı sorumluluk kabul etmez.

Eserdeki yazılar teslim olundukları tarihler itibarıyla günceldir.